"WARWIND" OP SCHOOL

Op 11 februari 1986 heeft S&K een gesprek gehad met Josette Daal.
Sinds november 1985 namelijk is haar boek gaan leven in onze gemeenschap: de verkoop verloopt prima, er zijn lovende recensies verschenen (zie o.a. Ñapa 18-10-1985, Wim Rutgers "De juf die toveren kan") en het boek trok zelfs in Nederland zodanig de aandacht dat het door het ochtendblad TROUW tot de 50 beste kinder-en jeugdboeken van het afgelopen jaar gerekend werd.
S&K was er benieuwd naar, hoe het boek door het kinderpubliek zelf ontvangen is.
Josette Daal vertelde ons van haar ervaringen tijdens de kinderboekenweek die de St. Annaschool te Noord begin december georganiseerd had.
Deze week was een groot succes en, volgens ons, het navolgen waard.
Centraal stond in deze week *het boek als ondersteuning van het taal-onderwijs.*
Er waren verschillende activiteiten; we geven een kort overzicht:
Voor de lagere klassen had men een verhaal van de week, waaromheen van alles gedaan werd; er was een leeshoekje in elke klas; de kinderen gingen op excursie naar de bibliotheek samen met de ouders en daarna naar de boekhandels waar ze met het geld dat ze in die week hadden gespaard ongeveer twintig boeken kochten. Leuk is het te vermelden dat ze van de boekhandels een donatie van nog eens twintig boeken in ontvangst mochten nemen, waardoor de schoolbibliotheek in één klap veertig boeken rijker werd.
De hogere klassen moesten onder andere boeken lezen en navertellen; er was ook een vertelwedstrijd en een posterwedstrijd.
Ook de krant kreeg de nodige aandacht in de zesde klas.

GIOLINA HENRIQUEZ

JOSETTE DAAL

De Openbare Bibliotheek verzorgde in de schoolbibliotheek een kleine tentoonstelling van Caraïbische jeugdboeken.
De vijfde en de zesde klas kregen, en dat vonden de kinderen heel spannend, bezoek van twee heuse schrijfsters: Miep Diekmann en........Josette Daal.
Josette Daal over dit bezoek:
"Het was een geweldige ervaring met kinderen te spreken die mijn boek hebben gelezen. Sommige kinderen hadden dat boek zelf ook. Ik heb veel van dit gesprek geleerd. Miep gaf mij aanwijzingen over de aanpak.
Ik las een stuk voor, het stuk over King en zijn naam:,,De nieuwe jongen".
Ik vertelde de kinderen hoe ik begonnen ben met schrijven, hoe je nou een boek schrijft, hoe ik dat geleerd heb, hoe je het aan moet pakken. Daarbij legde ik uit dat het systeem hetzelfde is als het systeem dat je moet gebruiken als je een opstel schrijft: dat je bijvoorbeeld na moet denken over de personen die je in verhaal wilt hebben en dat je dat allemaal op moet schrijven, zodat je dat bij de hand hebt als het zover is.Daar ben ik vrij uitgebreid over geweest, over het schrijfproces dus, vooral omdat ik denk dat de kinderen daar wat aan hebben in hun schrijfopdrachten.
Eigenlijk waren er niet verschrikkelijk veel vragen, maar dat is ook moeilijk voor ze.Vragen stellen over een boek is iets wat ze nog moeten leren.
De volgende vragen kan ik mij nog herinneren:
— Hoe bent u aan de titel "Warwind" gekomen?
— Waarom heeft het boek geen "happy ending"?
— Waarom speelt het boek zich af in San Nicolas?
— Hoe lang heeft u aan het boek

→

LEOP
CHAR

Eind vorig jaar, om precies te zijn
publiceerde uitgeverij Leopold/Ch
boeken van Arubaanse bodem, t.
vertaling.
Daarmee is het aantal boeken va
gestegen tot zes.
In 1984 verschenen:
Desiree Correa - Mosa's eiland (e
Miep Diekmann - Nildo y e luna (
vertaalproject)
Wim Rutgers - De Caraïbische bo
leesverslag)
In 1985 verschenen:
Josette Daal - Warwind (een kind
Ted Schouten - Boy, een Antilliaa
verzet (een documentaire, debuu
Miep Diekmann - Jossy ta bira In
vertaalproject)
Alles wijst erop dat het een tradit
om elk jaar voor verrassingen te
folder van najaar 1985 lezen wij:
"Op stapel staan onder andere ee
de bekende componist Eddy Ben
Desiree Correa, de vertaling in h
van Miep Diekmann, een bundel
Caraïbische literatuur door Wim
Ook eind 1986 kunnen wij dus he
artikel zullen we aandacht bested
Nederlandstalige nieuwelingen o
van Josette Daal en "Boy, een A
Nederlands verzet" van Ted Sch
S&K ontving van collega Rudolf
over "Boy, een Antilliaanse jonge
U elders in dit nummer kunt vind

MET N
ARUBA
BOE

OLD/
RUBA

n op 8 november 1985,
haruba weer enkele nieuwe
.w. twee debuten en een

n het Leopold/Charuba-fonds

een jeugdroman, debuut)
(een kinderboek, A.P.A.-

oeken van Miep Diekmann (een

derboek, debuut)
anse jongen in het Nederlands
t)
ndjan (een kinderboek, A.P.A.-

tie wordt van Leopold/Charuba
zorgen. In de Leopold/Charuba-

en bundel met kinderliedjes van
nett, de tweede jeugdroman van
et Papiamento van Shon Karko
opstellen over Nederlandstalige
Rutgers en een aantal debuten."
et een en ander verwachten.In dit
den aan de twee Arubaanse
de boekenmarkt: "Warwind"
ntilliaanse jongen in het
outen.
Croes een artikel met zijn visie
en in het Nederlands verzet", dat
den.

IEUWE
AANSE
EKEN

JOSETTE DAAL SIGNEERT

gewerkt?
— Hoe zit het met de namen Scharbaai (een leerkracht in de school ernaast heet ook zo) en Latro?
Vooral de vraag over de "happy ending" vond ik prachtig. "Happy ending", hoe komt zo'n vijfde-klasser eraan? Ik heb toen uitgelegd dat in het leven niet alles een "happy ending" heeft, maar dat, als je het boek goed leest, iedereen toch "happy" was op het eind: de elkaar steeds in de haren zittende Sharon en Jessica worden vriendinnen, Ricardo ontmoet zijn vader.
De kinderen vonden het prachtig dat het over hun eigen eiland ging; dat vonden ze wel het leukst, want ze konden veel herkennen, ook zichzelf in de kinderen: "Ze zijn net als wij!" zeiden ze.
Een van de kinderen zei, dat een Nederlands boek zo moeilijk is, omdat ze de situatie die beschreven is vaak niet kennen.
De kinderen hebben het boek met plezier gelezen en dat is een enorme voldoening voor mij."
Ook brugklassers, die dus de zesde klas net achter zich hebben, weten dit boek te waarderen.
Hier volgen enkele citaten uit "recensies" over "Warwind" van deze brugklassers.

"... Over de plaatjes en tekeningen wil ik ook wat zeggen. Ze zijn erg leuk om te zien. Ik vind het leuk om te lezen en daarna naar plaatjes te kijken over die stukjes.
Ik wil dank je wel zeggen aan Josette Daal en aan Giolina Henriquez voor dat leuke fantastische boek en ook anderen die ook aan het boek hebben meegewerkt. Dank je wel."

"....Want er is een verschil tussen Jessica en Sharon. Sharon kleedde zich slordig aan en ik denk dan dat zij arm was. En Jessica kleedde zich mooi aan en dan denk ik dat zij rijk was. De leukste figuur van het boek vind ik de Juf zelf, want ik hou ervan als er dingen gedaan worden die iemand niet kan geloven en zij deed veel dingen die iemand niet kan geloven. Ik vond iets erg pret in dit boek, dat is dat Amy telkens naar de w.c. moest als er iets spannends gebeurde. Wat de plaatjes betreft, die vind ik erg leuk, want ze passen goed bij de tekst. Nou, ik vind *Warwind* een spannend en een leuk boek."

"Wat ik van *Warwind* vind? Nou hoor, ik vind het echt waar leuk. Eerst wou ik het niet lezen. (echt). Maar toen ik het begon

→

"Charuba is een nieuwe zusteruitgeverij onder de vleugels van uitgeverij Leopold, die zich voornamelijk toelegt op uitgaven voor de jeugd, geschreven door Arubaanse auteurs-zowel in het Papiamento als in het Nederlands.
De naam Charuba is een een samentrekking van Cha Tiger, de wijze tijger uit de Compa Nanzi (spin) verhalen, en de naam Aruba.Het vignet van de uitgeverij is een uiltje, de typisch Arubaanse Shoco.
Charuba werd geboren uit een initiatief van de bekende kinder-en jeugdboekenschrijfster Miep Diekmann en Alice van Romondt, hoofd van de Arubaanse Bibliotheek. Zij constateerden dat er regelmatig werk door jonge Arubaanse auteurs wordt aangeboden dat de moeite waard is uitgegeven te worden. Op Aruba beschikt men echter niet over faciliteiten om op professioneel uitgeversniveau te opereren. Om de jonge Arubaanse jeugdliteratuur meer bekendheid te geven en zo een kans van slagen, zouden de boeken bovendien ook buiten het eiland verkrijgbaar moeten zijn.
In samenwerking met uitgeverij Leopold werd Charuba opgericht.
De Charuba-boeken zullen zowel in het Papiamento als in het Nederlands verschijnen. Het Papiamento wordt op de Antillen echter op verschillende manieren gespeld en de commissie die tot een uniforme spelling moet komen is het nog niet eens geworden. Omdat het hier om een Arubaans project gaat, is voor de Arubaanse spelling gekozen."

UIT: LEOPOLD/CHARUBA-FOLDER, NAJAAR 1985

te lezen, vond ik het heel erg leuk, en leefde mee in dat boek. Ik vind het ook leuk, omdat er papiamentse woorden in staan. En de plaatjes, erg leuk hoor, gefeliciteerd!....."

".....Wat ik goed van het boek vond is, dat het verhaal zich op Aruba zelf afspeelt en ook dat het verhaal over de kinderen gaat van ongeveer mijn eigen leeftijd. Ik vraag me af of dat verhaal wel echt is gebeurd, want het lijkt me wel vreemd al dat getover. Toch zou er wel wat van het verhaal waar kunnen zijn, dacht ik bij mezelf toen ik het boek had uitgelezen."

MIEP DIEKMANN

"Ik vond het boek *Warwind* erg leuk en grappig. Alles was leuk, maar alleen vond ik het einde niet leuk, want ik wist niet of de juf kon toveren of iets dergelijks. En ik vond het ook niet leuk toen er niets gebeurde in de klas......Ik zou graag in zo'n klas zitten."

"Een boek waarin rare dingen gebeuren. Je zou je afvragen of het wel echt is. In de tijd van dat boek is Bubble-jum in. Het gaat veel over de juffrouw, Juf jum (dat is een bijnaam). De kinderen van de zesde klas dachten dat ze Scharbaai zouden krijgen (dat is de ergste juffrouw van de school). Maar het is weer geluk. Ze krijgen een korte, vreemde maar leuke juffrouw. Die juffrouw doet hele rare dingen in de klas. Dat moet je maar zelf lezen."

De plaatjes waren wel redelijk (meer plaatjes kunnen geen kwaad). Er is wel een beetje teveel fantasie in (vind ik). Vooral als ze in die bubble-jum-balonnen zitten. Verder is het wel een leuke toestand. Ik vind het geen slecht boek.

Het is niet te lang en niet te kort. De laatste regel was erg goed. Heel goed om een verhaal zo te eindigen. Ik vind het een goed en leuk boek. Als je het leest, merk je het wel." •

Rektifikashon!

Den nos edishon no. 2/'86 riba pagina 17 nos a publiká un poema titulá "Portret di un kara deskonosí".
Banda di algun eror di imprenta den e poema mes, nos a ripará ku e nòmber di e outor a aparesé komo Tito Croes. E mester ta Tico Croes manera mayoria di nos lesadónan lo a ripará kaba.

SABANA'S herbarium

Ruim vijftien jaar geleden maakte de Italiaanse cineast Luigi Comencini een televisieserie van *Pinocchio,* Carlo Collodi's meesterwerk vooral ook verspreid als cartoon door Walt Disney. Zojuist verscheen *Cuore,* eveneens een televisieserie van een groot Italiaans kinderboek uit 1886. Beide televisieseries werden later versneden tot een film, geschikt voor bioscoop.
Comencini in een interview met Danièle Heymann:

"Cuore was, like Pinocchio, essential reading for generations of young Italians. In fact I was asked to make Cuore just after Pinocchio. I couldn't make up my mind for more than ten years: Whereas the mischievous puppet's adventures are admirably told by Collodi, Cuore is an old-fashioned, demogogic, and discouraging book that paints a picture of school, society and class relationships which matches turn-of-the-century bourgeois ideals.

But then I changed my mind and agreed to make it, once I had come up with a solution for two major obstacles. The first problem was how to distance my self from the book while retaining its period charm. I decided to bring in the First World War, the great destroyer of illusions. It meant I could shift the the story historically and place the schoolchildren of the book on an almost unreal, idealised plane of reminiscence.

The other obstacle was how to weave into the narrative the edifying "monthly stories" which the worthy schoolmaster reads to his pupils. Film is the translation of words into images, so how could the story-telling sequences be treated? I could hardly stick the teacher in front of the camera with a book in his hand.

So I decided to introduce these elevating and patriotic tales in the form of short films which are shown to the class. They are at once a homage to the early cinema, which I greatly admire, and a formal criticism of a terrible 20th century phenomenon — the indiscriminate dictatorship of the visual image. Nowadays people show everything, even death — sometimes in live broadcast".

Met betrekking tot de wijze van omgang met kinderen, volgens de interviewster 'attitude of rather gruff respect":

"It's no good resorting to baby talk in order to put oneself on their level. That would in fact be a form of contempt. Children are not actors, and the only thing they should ***not*** *do is consciously "act".*

The sole problem, then, the sole imperative, is to make sure you hire the child that is right for the part. André, who played Pinocchio, was a bright, lively and disobedient child — just like the character he portrayed. The technicians on set loathed him!"

Jacques Siclier, die de film bespreekt zegt van Comencini: "He is best known for his portrayal of childhood". En over de film zelf: "True to the spirit of all his great films, where children are regarded with affection and adults with a mixture of irony and antipathy, Comencini shows how children whose first knowledge of life was imparted in the classroom, completed their experience of it on the First World War battlefields".

SKOL & KOMUNIDAT

aña 17
no. 3

REGERING ARUBA
Biblioteca Nacional

SINDIKATO DI MAESTRONAN DI ARUBA

MAY 5 1986

pag. 10

Porfin, Sindikato Uní, pag. 8

Leopold-Charuba met nieuwe Arubaanse boeken, pag. 10

Sabana's Herbarium, pag. 12

Ingezonden, pag. 14 en 16

Skol Internashonal di Aruba, pag. 18

INVOERING VAN DE LEERPLICHT ... EEN VANZELFSPREKENDE ZAAK?, pag. 3

1 MEI 1886 - 1 MEI 1986, pag. 7

GRAWATA, pag. 15